

BRANTFORD
BRIDGEBURG
CALEDONIA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet- és Nyugat- Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. MÁRCIUS 27. CSÜTÖRTÖK

NO. 13. SZÁM

BEKEVAR
ALDINA
CANA
CALGARY
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KAPOSVAR
LETHBRIDGE
NORBURY
OTTION
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
SZZ. LASZLO
SEKELYFOLD
SUDBURY
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD

VOL. VII EVFOLYAM

DETROIT TO BUDAPEST NON-STOP FLIGHT

BY MICHAEL ANTHONY
Reprinted from the "AIR TRAVEL
NEWS"

(CONTINUED)

The idea was brought to the attention of Monsignor Elemér Eördög, apostolic prelate, in Toledo, Ohio, who is president of the Hungarian-American Clerical Society. Subsequently he became promoter of operations to enlist the sympathy and financial support of various Hungarian-American societies, as well as groups in Canada and other countries.

Considerable encouragement was given by Lord Rothermere, owner of the London Daily Mail, who has for some time been interested in Hungary's unfortunate plight, his views being forcefully expressed in the journal of which he is the head. He has gone so far as to offer ten thousand dollars to the first pilot who shall succeed in a non-stop flight from the North American continent to Budapest. With plans almost completed for the flight, it seems that Alexander Magyar will be that pilot. It is not alone for a financial consideration that Magyar will undertake this venture. On that point you could readily settle your mind, were you to hear some of the tales he tells of the loss of his own home and separation from his people. Such personal discussion, however, he invariably follows with, — "but, it is nothing, it is the loss of broken homes."

If the present tentative schedule is followed, Alexander Magyar will take off from Detroit sometime in the last part of May or the first part of June with a light fuel load. He will proceed northeast to Canada, and at St. Johns, Newfoundland, he will refuel in the air and head out to sea with a capacity load. If adverse weather conditions unduly deplete the gasoline supply, he will again refuel on the Irish coast and continue on to Budapest, probably passing over London, Paris, Berlin, Munich and other important European cities. It is estimated that less than 600 gallons of gasoline will be required for the flight.

A navigator, not selected at this time, will accompany Magyar on the trip. It is expected that the ship will also carry about 50,000 post cards, weighing in all approximately 300 pounds. These cards are being sold at the rate of one dollar each, to persons who wish to adopt this unique method of writing to friends in Hungary. It is also possible to address a card to one's own home, so that it will make the journey, be postmarked to the sender. The price of the card includes postage. Proceeds from the sale of cards will be used to help defray the expense involved in the flight.

They seek a ship with a cruising range of about 150 miles an hour and one capable of a 3,500 mile cruising radius, allowing, with refueling, a considerable margin of safety. It is thought that the trip can be made in less than thirty hours. Shortly before this issue went to press, it was learned that the Detroit-Budapest Flight Committee had decided to purchase a Lockheed biplane for the flight. This ship will be similar to the one acquired recently by Colonel Lindbergh for his private use. The Detroit Aircraft Corporation has also agreed to lend Magyar a ship for the purpose of rehearsing take-off with heavy load and refueling in flight.

Originally it was planned to use an amphibian, but at that time the flight was proposed as a series of hops, with stops at St. John, the Azores and other points enroute. After due consideration a non-stop flight was agreed upon as the only sufficiently sensation to accomplish the purpose of the movement, and the intended use of amphibian was abandoned.

It is reasonable to expect favorable weather conditions at the time scheduled for the start of the flight. It will be remembered that Lind-

Küldjön az Óhazában lakó rokonainak és barátainak üzenetét a "Justice for Hungary" magyar postarepülőgépen

AZ EMLÉKLAP IRÁSKORA
SZANT OLDALA

Minden lapot a küldő maga ad fel a rendes postai úton.

Igazságot Magyarországnak
FROM: Feladó:

THE Hungarian American Ocean-flight emphasizes the injustice done to Hungary by the Trianon Peace Treaty.

Az Amerikai Magyar Óceán repülés a világ figyelmét a Magyarországgal szemben elkövetett igazságtalanságra hívja fel.

VIA Hungarian-American Ocean Flight
8005 W. Jefferson — Detroit, Mich.

ADDRESS: CIM:

A Magyar Óceánrepülés célja, a kanadai és az amerikai magyarság üzenetét hazavinni otthoni rokonainak, ismerősöknek és barátaiknak.

A Magyar Óceánrepüléssel kapcsolatban harmincezer emléklapot adtak ki, melyeket első sorban a kanadai és az amerikai magyarságnak juttatnak.

EGY LAP ÁRA EGY DOLLÁR

Az emléklapokat a Magyar Sándor honfitárs által vezetendő "Justice for Hungary" postarepülőgépen szállítja át Budapestre és a magyar posta közvetíti az egyes magyar városokba, Mich.

Magyarországnak juttatnak. vagy Európa bármely más részébe

A levelezőlapok megvásárolhatók a Kanadai Magyar Újság kiadóhivatalában, vagy a központi irodában, amelynek címe: Amerikai Magyar Óceánrepülés 8005 W. Jefferson Ave., Detroit, Mich.

Mindenki tegyen 1 centes bélyeget a levelezőlapra.

Igyekedjék mindenki idejében megvásárolni a levelezőlapokat, nehogy a végrehajtó bizottság kénytelen legyen idegeneknek juttatni az emléklapokat, mielőtt a kanadai magyarság biz-

tosította magának az elsőbbséget.

Az Amerikai Magyar Óceánrepülés Végrehajtó Bizottsága nevében

Mrs. EÖRDÖGH ELEMÉR elnök
PRATTINGER FERENC titkár

Detroit — Budapest

REPÜLŐGÉP A DIPLOMÁCIA SZOLGÁLATÁBAN — HA MÉRMEG NEM SZÜLETETT VOLNA EZ A VÉGTÉLEN HORDÉREJŰ TERV: KI KELLENÉ UJRA TALÁLNI

Bergh's epochal hop to Paris was made on May 31. At this time of the year the fogs off of the Newfoundland coast, the North Atlantic storms and other meteorological conditions seem to join in a sympathetic attitude toward spring ocean flyers, and every year there is an increasing number of planes lined up on our eastern shores to take advantage of this. The Hungarian flyer, Magyar, hopes to make an early start to avoid any possibility of crowding on the way over. It might also be added that an early start would help the concentration of public attention on the event.

After the flight has been successfully completed, on which point its backers haven't a shade of doubt, the ship will be placed in the Hungarian National Museum at Budapest. Here it will be kept as a permanent memorial to an outstanding feat in aviation history, and as the record of a remarkable stroke of diplomacy.

As has already been observed, the movement is entirely a peaceful one. Its effect will be gained through such influence as it may have on outside countries like the United States and England, and on international bodies including the World Court and the League of Nations. A plebiscite, a measure provided for in President Wilson's Fourteen Points, would bring a satisfactory conclusion to the frontier difficulty. Such procedure would mean that Hungarian people residing in the detached regions would be permitted to vote themselves and their territory back into Hungarian control. Should such a thing be brought on, Magyar will go down in history as the first aviator to have a direct part in altering the geography books...

Uj vonalakat építenek a Hudson Bayhez?

A már megépített The Pas-Churchill vonalon kívül még két vasutvonalat terveznek legújabbban a Hudson Bay felé. Az egyik Ontario tartományt, illetőleg Keletkanadát kötné össze a James öböllel a már évek óta üzemben levő Chochochane-Coral Rapids vonal meghosszabbítása után.

A másik vonal Winnipegről létesítene közvetlen összeköttetést a már megépített Hudson Bay vasút egyik megfelelő állomásához Ezáltal a Swan River — The Pas közötti nagy kerülő kiküszöbölésével szeretnék a Winnipeg — Churchill közötti utat megrövidíteni.

A repülés történetében az első eset, amikor nemcsak legmesszebbmenő sportolókak túlszálltak ki magának a repülő, hanem segítségére akar lenni egy megcsönkített ország szenvedő népének. Minden lehet, csak akarni kell. Feltétlenül meg vagyunk arról győződve, hogy ha Kanada és Amerika magyarsága ennek a repülésnek tényleges megvalósításával megmutatja a világnak akaratát: a világ tisztelettel hajol meg a magyarság akarat előtt. Ha ez a terv nem fekszik itt előttem: pontosan kidolgozva minden részleteiben — akkor ki kellene találni.

Dickensnek egyik mesterműve az a könyv, amelynek a címe: "Tale of two Cities". "Messe két városról." Két városról szól a történet: Párisról és Londnról. Száz egnéhány eszten dővel ezelőtt ugyanaz a láté gette Páris, amely most Oroszország kincseit és minden kincsét drágább népet észlelt. Vagy ötven esztendőn át csupa jelszó volt Párisban minden: A kommun, — mindenkinek joga van a vagyonhoz — eltörölve a vallás — új naptár — kihajtvva még a keresztyén évszámítás is — nemzeti műhelyek — a pénz eltörülése: lelkesedés, reménykedés vér és gyűlölet mindenfelé. Aztán jött a nagy kibábrándulás. Mérhetlenen vágyon és élet pusztult el, szinte elképzelhetetlen nyomor volt mindenfelé. A másik város ez alatt a józan észre hallgatott. És a másik város: London egy olyan világbirodalom központjává nőtt: amelyben soha sem ment le a nap.

Ha ez a két város, Páris, meg London — megértették volna egymást ... Ez jut eszembe, amikor egymással látom ezt a két nevet: Detroit — Budapest. Amerika és Magyarhon.

Kanada kétszer akkora, mint egész Európa s ma mégis jajgat

ez a kolosszus, mert valami hártárfelmérési régi hiba miatt visszamesszebbmenő sportolókak túlszálltak ki magának a repülő, hanem segítségére akar lenni egy megcsönkített ország szenvedő népének. Minden lehet, csak akarni kell. Feltétlenül meg vagyunk arról győződve, hogy ha Kanada és Amerika magyarsága ennek a repülésnek tényleges megvalósításával megmutatja a világnak akaratát: a világ tisztelettel hajol meg a magyarság akarat előtt. Ha ez a terv nem fekszik itt előttem: pontosan kidolgozva minden részleteiben — akkor ki kellene találni.

Hadd ismerjék meg hát egész Északamerikában, sőt az egész világon a magyar fájdalom. Ha Amerikában minden magyar lelkesedéstől égő prófétává változna, akkor sem érhetné el azt, hogy a világ úgy figyeljen szavukra, mint ha a "Justice for Hungary" nevű repülőgépek összekapcsolja a két országot.

Budapest az öngyilkosok városa lett, — kikorbácsolják a székelyeket Erdélyből — egész-ségtelen, maláriás trópusi vidékek falják fel testvéreinket ... Pusztul a magyar. Halál, keserűség, börtön, meg fekete kenyér a sorsa. Ha hallgatunk, évszázadokig eltarthat, mint a török dúlás — ha pedig kinyitjuk a szánkat — csodákat teremhet akarunk. Az nem orvosság, ha a magyar a magyar ellen támad; de az segít, ha a külföld magyarsága józanul a tettek mezejére lép.

Erdély, a Felvidék, meg a Bánát: tel virágzó városokkal — buzatermő földek szívében rejtőző falvakkal — többet jelentenek nekünk — mint Kanadának fájdalma egymillió hodnyi lakatlan pusztáért. Aztán az sem utolsó dolog, hogy mi nem pender vettük hazánkat, hanem ézen év halni-kézi becsületével!

Ha az amerikai és kanadai magyarság üzenethordó gépmadara a Duna felett siklik majd: megdobban minden magyar szív a Kárpátoktól az Adriáig — mi nem veszhetünk el hát megsem, mert hiszen új életre kelt és harcba szállt és újra teremti a régi Hazát a Magyar Becsület. A becsület ezer magyar esz-tendeje néz most a szemetek közé: magyar-e még a magyar?

Dr. Molnár Jenő.

MAGYAR NÓTÁK A PÉNTEKI RADIÓBAN

Lapunk szerkesztősege minden le-
külturát elismertesse a kanadaiak e-
lőtt. Törekvésünk egyik legújabb e-
redményeképpen pénteken március 26-
este magyar műsort közvetít a winni-
pegi CJRW rádióállomás, melyet az
Atlanti Óceán partvidékén lakók 11
óra után, az Eastern Time-hez igazo-
do Keletkanadában 10 óra után, a
Central Time körzetbe tartozók 9 óra
után, a Mountain Time szerint beos-
tott prérítartományokban 8 óra után,
B. C.-ben pedig 7 óra után hallgathat-
nak honfitársaink.

Tengerparttól tengerpartig, sőt az
Egyesült Államok területén is hallható
etek esti műsor kiemelkedő számaként
Mahalek Dezsőné, a kanadai magyar-
redményeképpen pénteken március 26-
ságnak a legutóbbi calgaryi nemzeti-
égi ünnepélyen is oly nagy sikerrel
szerepelt csalogánya fog magyar nép-
dalokat előadni zenekari kísérettel a
őppen ezért felhívjuk minden magyar
ő Keletkanadában 10 óra után, a
Central Time körzetbe tartozók 9 óra
után, a Mountain Time szerint beos-
tott prérítartományokban 8 óra után,
B. C.-ben pedig 7 óra után hallgathat-
nak honfitársaink.

AMERIKA ISMÉT EMELI A VÁMOT

A washingtoni képviselőház alsó
és felsőháza már hónapok óta tárgyal
ja a Kanadából átszállított áruk után
kírtó vámteleteket szabályozó tör-
vényt és már-már úgy látszott, hogy
a kanadai kivitelt híveinek sikerül meg
akadályozni a vámteletek emelését.
Időközben azonban az Egyesült Álla-
mok területén nemcsak a munkanél-
küliség öltött ijesztő méreteket, ha-
nem az áruforgalomban is olyan óriá-
si pangás állott be, hogy a szénátus
nemhogy enyhítette volna a képviselő-
ház felterjesztett törvényjavaslatát,
hanem éppen ellenkezőleg felemelte
a vámteleteket sok olyan Kanadából
bevitt áru után, aminek exportálása
sok embernek adott megélhetést a ha-
tárón innen.

Igy például az eddig vámmentesen
szállítható puhafadeszka minden egy-
ezer lábja után \$1.50 vámpot akarnak
kírni, ami mindenesetre éretlenül
fogja hatását az erdőmunkákra. A
termelőket viszont szintén érzékenyen
érinti a törvényjavaslatnak az a szá-

kasza, amely a vágómarha kivételét
szigorítja meg tetemes mértékben,
amennyiben az eddigi 1,050 font hely-
lyett 700 fontban állapították meg a
kedvezményes elvámolás súlyhatárát,
ami azt jelenti, hogy eszantal már a
700 fontot meghaladó szarvasmarha
minden fontja után kell a kedvezmény
2 centes vámb helyett 3 centet lefel-
felteni a határon.

De nemcsak egy-két export-cikk
vámításának felemelését vették
tervebe, hanem megszigorították tova-
bbá ilyen módon a birka és baromfi át-
szállítását, sőt a lenmag, jóhere, bur-
gona, marharépa, juhar-szőrp (Maple
Syrup) tej sajt, és haláruk vámját is
felelemlik, nem is szólva a tejszínről,
amelynek vámteletét 38 cent helyett
56 és négyötöd centben akarják meg-
állapítani, sőt megbénítják Kanada ne-
mesérc bányászatát amennyiben oun-
ce-onként 30 cent vámpot szednek eszan-
tul, az Egyesült Államok területére
szállított aranyért és ezüstért.

Törvény előtt két többszázados

Miután egész Kanadaszerte nagy
razzliát tartottak az ügyesség rendez-
tetére, detektíveknek sikerült ren-
geteg vadányt összegyűjteniük, a
melyek alapján azután a legveszedel-
mesebb "síbereket" is le tartóztatták.
Annál nagyobb meglepetést keltett,
hogy az Atlanti Óceántól a Csendes
a tengerig mindez nagyobb városban
főközponttal rendelkező Solloway-Mills
cég két tulajdonosát is letartóztatták,
miután az a hatalmas cég a legrégebb
kanadai vállalatok közé tartozott.

Most tartották meg Calgaryban az
előzetes tárgyalásokat és ahelyett,
hogy — amint sokan gondolták — a
két dúsgazdag értéktőzsdei bizomá-
nyost szabaddábra engedték volna —
a tanúkhalogatások alapján öt rend-
beli vétéséért emelt vádat mindkettő-
jük ellen az ügyesség. Úgyükben a
jövő hónap elején kezd meg a tárgya-
lásokat a törvényszék és remélhető-
leg a két vigéc el fogja venni méltó
büntetését a közönség tudatos félre-
vezetéséért.